

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar na slovesnosti ob 35. obletnici delovanja TOM telefona in 30. obletnici obstoja nacionalne mreže TOM

Ljubljana, 20. november 2025

Velja govorjena beseda!

Spoštovana predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenije Darja Groznik, spoštovane sodelavke in sodelavci Zveze prijateljev mladine Slovenije, prostovoljke in prostovoljci, podporniki, spoštovane gostje in spoštovani gosti.

Lepo pozdravljeni ob svetovnem dnevu otrok.

Petintrideset let je že, odkar je v Sloveniji prvič zazvonil telefon, na katerega lahko otrok ali mladostnik pokliče brez strahu, sramu ali obsojanja, in ko v telefonskem pogovoru prostovoljec ne postavlja pogojev, ampak samo reče: »*Poslušam te.*«

Čeprav se zdi, da je to le drobna gesta – klic, pogovor, glas na drugi strani, je v resnici to lahko v danem trenutku največ. Kajti skupnost, ki zna poslušati svoje otroke, gradi prihodnost na razumevanju, enakosti in sočutju.

Pred petintridesetimi leti so otroci, kot smo slišali, sami sprožili pobudo za ustanovitev TOM telefona, ker so začutili, da potrebujejo varen prostor, kjer bodo slišani, in odgovorni odrasli ste jim prisluhnili. Iskrena hvala vam za to.

Tako se je leta 1990 rodil telefon za otroke in mladostnike TOM, ki deluje v okviru Zveze prijateljev mladine Slovenije. Pet let pozneje je začela delovati nacionalna mreža TOM, ki je z enotno brezplačno številko povezala svetovalne skupine po vsej državi in otrokom omogočila pogovor vsak dan od 12. do 20. ure. Danes TOM povezuje devet svetovalnih skupin po vsej Sloveniji in vsak dan nudi to, kar je pogosto najtežje najti – poslušanje, sprejemanje, nasvet in upanje.

TOM telefon ni le krizni telefon. Je veliko več. Je prostor, kjer se otroci in mladostniki lahko pogovorijo o vsem, kar jih teži: o stiskah, prijateljstvih, družini, šoli, tesnobi, pa tudi o tem, kar jih zanima in česar ne razumejo. Je vir zanesljivih informacij o pravicah, možnostih pomoči, odraščanju. Je prostor, kjer mladi vedo, da imajo glas in da so slišani.

S tem TOM telefon ustvarja nekaj izjemnega – prostor varnosti in zaupanja, ki je za vsakega otroka temelj zdravega razvoja. V pogovoru s svetovalkami in svetovalci mladi krepijo svoje vire moči, dobijo ustrezno pomoč, razvijajo in gradijo samozaupanje, notranjo oporo, ki jo vsak od nas potrebuje vse življenje.

Drage prostovoljke in prostovoljci.

134 vas je v letu 2024 delovalo v Nacionalni mreži TOM telefon. Zabeleženo je, da ste v zadnjih desetih letih skupaj opravili 73.778 prostovoljskih ur in opravili 300.397 klicev, sporočil in klepetov. Številke, ki izpričujejo, da ste s strokovnostjo in sočutjem srce TOM telefona. S pogovorom gradite most med otrokom v stiski in med svetom, ki ga morda ne razume. Z vso predanostjo dokazujete, da lahko iskrena beseda, izrečena ob pravem času, prinese upanje in moč. Albert Schweitzer, nemški filozof, teolog in nobelovec, je zapisal: *»V življenju vsakega od nas kdaj ugasne notranji plamen. Takrat ga ponovno zaneti iskra ob srečanju drugega človeka. Vsi bi morali biti hvaležni tem ljudem.«* Vi ste te iskre. Vi prižigate luči v srcih otrok in mladostnikov, ki jih je strah, ki so osamljeni, ki ne vedo, kam bi se obrnili po pomoč.

Naj vas ob tem spomnim, da luč, ki jo prižgete, nikoli ne ugasne. Nosijo jo naprej tisti, ki ste jim nekoč prisluhnili. Odrasli, ki znamo poslušati, smo bili nekoč otroci, ki smo bili slišani.

Spoštovane in spoštovani.

Živimo v času, ko se duševne stiske otrok in mladostnikov drastično povečujejo. Otroci odraščajo v svetu, ki se neizmerno hitro spreminja, ki je nasičen z informacijami, pa tudi dezinformacijami in manipulacijami, a pogosto osiromašen prave bližine. Čakalne dobe za strokovno pomoč so predolge, strokovnih služb je premalo, stigma pa, žal, še vedno obstaja. Kot pravi Anica Mikuš Kos, katere delo je med drugim tudi temelj filozofije projekta moje fundacije – Ustanove Alma Od Alje do Žana, je otrokom treba vedno znova prisluhniti, jim privzgojiti občutek za empatijo ter jim pomagati do izkušnje dobrega. Pri tem pa človečnost in čuječnost premikata meje.

Prav zato je TOM telefon tako zelo dragocen. TOM je za številne otroke in mladostnike prva socialna pomoč, prva roka, ki jo otrok začuti, ko mu je težko. Je varovalni dejavnik, ki številnim prepreči, da bi zdrsnili v še večjo stisko. Je opomnik vsem nam, da so otroci ogledalo naše družbe – če pogledamo vanj, vidimo, kdo pravzaprav smo.

Danes zato z veliko hvaležnostjo v imenu Republike Slovenije podeljujem državno odlikovanje, medaljo za zasluge, programu Nacionalne mreže TOM, telefon za otroke in mladostnike ter s tem vsem vam, ki ste v teh desetletjih ustvarili mrežo zaupanja, varnosti in toplote. To odlikovanje je zahvala za vaš neprecenljivi družbeni prispevek, ki ga pomeni vaše delo na področju varstva duševnega zdravja otrok in mladostnikov. Toda to odlikovanje je tudi obljuba, da bomo kot skupnost še naprej zagotavljali, da bodo otroci slišani. Da bodo vedeli, da niso sami. Da jim bomo pomagali najti pot iz teme in negotovosti, če se vanjo kdaj ujamejo.

Spoštovane in spoštovani.

Hvala za vse otroke in mladostnike, ki bodo še poklicali ali pisali in boste vi tam zanje. Hvala, ker iz dneva v dan dokazujete, da prijaznost ni šibkost, temveč največja moč in da biti človek človeku pomeni znati poslušati, sočustvovati in sprejemati. Ko krepimo duševno zdravje otrok in mladostnikov, krepimo prihodnost naroda. Ko slišimo glas otroka, slišimo prihodnost. In ko pomagamo otroku ali mladostniku vstati, dvignemo v resnici vse nas. Za vse, ki bodo slišani in bodo zato nekega dne slišali druge.